

kommer til at høste Fordel af de gamle opsparede Kapitaler; man siger, at der deri ikke er nogen Mening. Jeg hylde ikke denne Tanke; jeg har tvertimod den Formening, at det, hvis overhovedet de frie Kræfters Spillerum skal have Noget at betyde, ikke gaar an at tilintetgjøre Arveretten; men jeg har den usvælgelige Mening, at det er urigtigt, at disse Familiegods, hvis Oprindelse er tvivlsom, skulle vedblive at være paa een Haand og gaa i Arv paa en bestemt Maade, hvad enten de Personer, der faa dem, du Noget eller ikke, ja maasse endog mangen Gang ere i højeste Grad immoralske og udygtige til deres Gjerning. Det blev i et Bilag til det Lovforslag, som ifjor blev forelagt, oplyst, at virkelig nogle af disse Folk have været udygtige dertil, og at man af den Grund var nødsaget til at sørge for at faae Familiegodsene ophævede; ialtsald er dette gjort gjældende for Enkeltes Bedkommende. Jeg tror derfor rigtignok, at man, hvis man vil støtte den nuværende Samfundsordnings frødlige Udvikling, og hvis man ikke vil kaste sig ind i Omvæltninger, bør søge at borttage de Ting, hvorimod der med Rette kan siges Meget, og dette tror jeg er Tilfældet med Hensyn til de saakaldte Familiegods. Jeg skjønner imidlertid ikke, at det foreliggende Lovforslag i mindste Maade vil faae Indflydelse paa, at de blive ophævede. Hvad der gives i dette Forslag, er allerede givet iforveien, thi det kan gives ifølge Bevilling, og det er givet i rigeligt Maal indtil 1848. Derfor kunde man maasse sige, at det var forunderligt, at det Udvalg, der ifjor var nedsat, og hvoraf ogsaa jeg havde den Ære at være Medlem, ikke fremkom med et Forslag som det, der er nævnt saavel af det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) som ogsaa af det ærede Medlem for Kolbing (Berg), hvilket Forslag skulde være gaaet ud paa, at Familiegodsene fra en vis Dato skulde ophøre. Jeg indrømmer, at det vilde have været det Korrekteste, maasse endog det ene Rigtige, men Udvalget kan dog imidlertid ikke siges at have — som jeg gjerne kan sige — ligget paa den lade Side i saa Henseende, thi det har dog gjort Noget, idet det i § 8 har foreslaaet, at Besidderen maa raade over de

10 pCt. af Godset. Denne Part bliver Besidderens fri Eiendom, og endelig, hvad der er det Vigtigste, er der til § 18 stillet Forslag om, at der, hvergang Eiendommen skifter Besidder, paany skal overgaa 10 pCt. til fri Eiendom. Dette vil unegtelig om kortere eller længere Tid have tilfølg, at det virkelig bliver fri Eiendom, og jeg troer saaledes, at der allerede ved vort Forslag i Grunden kunde opnaas, hvad det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds omtalte. Jeg hørte nu af den høitagtede Minister, at han absolut vilde have Lovforslaget forelagt i samme Skikkelse, hvori det forelaa i sidste Samling, og at han derfor havde bestemte Grunde, men han har dog foretaget enkelte Forandringer, navnlig i § 22, og det undrer mig, at han ikke har foretaget en Forandring, hvorom det forekommer mig, at der endog var Enstemmighed i Udvalget. Det er den, at Besidderen vel skulde have Ret til at faae Skødet frit, men at denne Ret ikke skulde kunne transporteres til Andre; thi det forekommer mig dog at være at gaa Statskassen vel nær, naar man saaledes ubetinget siger, at Skøderne skulle være frie. Med Hensyn til § 22 skal jeg bemærke, at jeg i den Skikkelse, hvori den foreligger, er en aldeles bestemt Modstander af den; thi ikke alene bibeholder den den Testationsret, som Selveterbønderne have, men den udvider den endog, saaledes som det er omtalt af andre Medlemmer, hvorimod vi hellere ville gaa den modsatte Vej, nemlig den, at den Ret, som Selveterbønderne hidtil have haft i Retning af Testationsfrihed, bliver noget indskrænket. Derom var ogsaa ifjor hele Udvalget mere eller mindre enigt. Den ene Del deraf havde nemlig foreslaaet, at Gaardene skulde sættes til en Sjerdedel af deres Værdi, medens Ejerne efter de nuværende Bestemmelser kunne sætte dem til 4 ß., om de ville, men det bliver unegtelig en Uret imod de øvrige Børn,

Rettelser.

Sp. 684, Lin. 22 f. n.: „Aalestifteriet“, læs: „Jugelen“.
— 693, Lin. 18 f. n.: „Pulsbaad“, læs: „Slynder-
snoorbaad“.